

Glasilo
„Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“.

Urejuje:
Jakob Dimnik,
učitelj na II. mestni šoli v Ljubljani.

Št. II. Ljubljana, 1. rožnika 1895. XXXV. leto.

Vsebina: Deželnemu predsedniku, visokorod. g. baronu Heinu. — S.: Junge-jeva prirodopisna metoda. — L. Stiasny: Lepopisje na višji stopinji. — Jos. Ciperle: Narodna vzgoja. — A. Likozar: Zelenjadarstvo na šolskem vrtu meseca rožnika. — Listek. — Književnost. — Naši dopisi. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb

---

Deželnemu predsedniku,
preblagorodnemu gospodu baronu Heinu in njegovi soprogi
ob zasluženem odlikovanju.

Cesar, preblagi gospod, ki národom vlada ljubeče,
V Tvoje izročil roké prvo v deželi oblast.
Krasno je bilo takrát domovje slovenskega roda,
Bistro njegovo okó zrlo ponosno je v svet.
V sebe sprejela Te je zaupno Ljubljana pred leti,
Ko se razvitka začel širi odpirati pot . . .
Danes? Posezi v teló, kdor moreš in srce iztrgaj —
V hipu prestane ti vir teči po žilah krvi.
Ni li zgodilo takó deželi se Kranjski ob času,
Ko je pomladni nakit lice prirodi obstlal?
Dušo je nje in srcé moč strašna pretresla in vrgla
Rodu domačemu kras, bitje in pónos na kup!
Delaj sedaj, ali daj, da vrže obup te na mesto,
Kamor so pale stvarí, ki jih ustvaril je znoj!
Tiho! — Bridák je spomin in reže globoko nam v dušo,
Kakor strupena bi ost segala v žile, mesó . . .
Vstal si, pokazal tedaj, ko grob se odprl je Ljubljani,
Da Ti obstoj nje skrbnó k delu Tvoj vabi korak.

Naglo, prepozno sicèr vse delo bi bilo pozneje,
 Kadar odkrila nad njo noè bi svoj temni obraz!
 Naglo! . . . O, delal možak, sin svètle visoke si hiše,
 Da ni umrl siromak v bedi, nesreèi potr.
 In poleg Tebe gospà soèutno stopila na delo,
 Blaga je srca nje klic v pòmoè nesreènim sezval.
 Stokrat več vreden je dar, ki mila ga roka poklanja,
 Solza nanj kane mordà, ki jo soèutje rodí . . .
 Slava naj V a m a zatò med ljudstvom ostane, saj vredno
 Zna spoštovati vsekdar njega, ki prav mu želí!
 Slava! — O, saj je spoznal presvetli vladar sam vrline,
 Njega je milost zatò vsakemu dala Svoj znak.
 Tega raduje se vsak, ki zna, kaj v potrebi pomòè je,
 Rádosten gleda naprej, kjer nam vstajenja je dan . . .
 Danes pa, ko z razvalin po kruhu vzdihuje ubožec
 In poln hvaležnosti Te zanj zahvaljuje, gospà:
 V srci poštemem gorkó molitev se vzbuja mu tiha,
 Plove iskrena v nebó Vama blaginje prosèè.
 O, naj uslíši jo Bog in delu naj da blagoslova,
 Saj plemenito želí, da bi naš dom bil otet! —

„Tovariš“.

Junge-jeva prirodopisna metoda.

(Za zborovanje novomeškega učiteljskega društva dné 25. sveèana 1895 sestavil S.)

(Konec.)

7.) Zakon medsebojne zveze. (Koneksijonalni zakon.) Posamezni organi so drug do družega in vsi od celote odvisni. Korenine rastlinske srkajo hrano ne le zá-se, temveè za ves organizem. Listi in želodec asimilujejo hrano za vse teló. Pluča čistijo kri vsega telesa.

8.) Zakon štedljivosti v porabi prostora in moèi. Štedljivost v porabi prostora kaže nam leža notranjih organov v živalskem telesu. Štedljivost v porabi sil vidimo postavim pri kosteh, ki kot vòdi olajšujejo delo. Tudi pnevmacitèta spada semkaj. Votla peresa, traheje, plavni mehur i. dr. razlagajo nam ta zakon.

Lahko bi tem zakonom priklopili še:

9.) Zakon mimikry-je ali zakrivajoèe barve. Živali peščenic so barvane, kakor peščenica sama. Pri nas vidimo v okolici enako barvo pri škrjancu, prepelici, jerebici, kljunaču. Polarske in planinske živali so bele: severni medved, polarska lisica, polarska sova, hermelin, planinski zajec, planinska jerebica. Martinèki in rege spremené v par dneh svojo barvo po novi okolici.

Ti zakoni pa se ne smejo učencem narekovati; ali pri vsaki priliki mora učitelj učence tako navajati, da jih sami opazijo in konečno popolnoma jasno spoznajo. Pač pa jih mora imeti učitelj sam vedno pred očmi.

Razumljivo je, da se vse to ne dá doseči v šolski sobi, temveč so pri tej metodi izleti neizogibni. Doslej nam je bila voditeljica čitanka; odslej bodi nam voditeljica živa priroda in čitanka nam slúži le v dopolnilo. Vender ni treba napravljati kdo vé koliko izletov; Schreiner misli, da 3—4 na leto popolnoma zadostujejo. Vse se itak ne more opazovati na izletih; na njih nabira se le gradivo, ki se potlej uporablja v šoli.

Sami izleti pa ne zadoščajo, učence je navajati tudi k lastnemu opazovanju. V to svrho dá jim učitelj določne naloge, po katerih se mora do nekega gotovega časa vršiti opazovanje in to se potem uporabi. Nikdar naj se ne govori o stvari, ki ni bila preje opazovana. Da pa se opazovanje vrši točno in sigurno, morajo imeti učenci priročne zveščiče, v katere beležijo svoje opazke. Te opazke morajo biti prav kratke, da učencu ne nalagajo preveč dela, ki ga utruji in ozlovolji. Na stavljena vprašanja naj zapišejo prav kratke odgovore, drugega nič. Imamo uže zbirke takih vprašanj.

To je v kratkih potezah bistvo Junge-jeve metode. Priznati se mora velika zanimivost takó za učitelja, kakor za učence; zahteva pa od prvega precejšnjega znanja. Nje napaka je, da le prerada zapelje k površnemu ogledovanju, ker premalo opisuje in pa, da zametuje vsako sistemovanje. Brez tega pa učenci ne morejo dobiti jasnega pregleda. Treba jo je torej v tem smislu popraviti in popolniti.

To se je — ponosni moremo biti na to — najprvo zgodilo v nas Slovencih. Takó predelano metodo najdemo v Schreiner-Koprivnikovi nedavno izišli knjigi: „Prirodopisje v ljudski šoli.“ Dà, še več! Dala sta ji popolnoma novo smér, izkoristila sta jo v smislu koncentracije. Zdaj ne stoji osamljeno niti samo prirodopisje, temveč v najtesnejši zvezi so vse realije. Njih središče tvori zemljepisje, temu sledi za petami prirodopisje, potem prirodoslovje in vse naj bi po možnosti prepletala zgodovina. Ali je treba o velikem pomenu te povsé nove ideje še posebej govoriti? Iz tega se uže razvidi, kolike vrednosti, naravnost lahko rečem, eposalne vrednosti je omenjena knjiga in zato jo Vam, gospóda, najiskrenejše priporočam.

Konečno še par besed o tem, zakaj se vnémam za to metodo. Pred kratkim smo čuli na odličnem mestu izreči grajo o novi šoli, češ, da polni le glavo, a pušča prazno srcé. Ne dá se tajiti, da je včasi opravičena taka kritika; res je, da v skrbi za dosego učnega smotra učitelj le prelahko pozabi svoje znamenitejše naloge: biti v prvi vrsti

vzgojitelj. Toda to ni prav! Če kedó, mora učitelj-vzgojitelj zmirom ostati idealist in to je najbolj potreba v današnjih materijalističnih časih. Res je, da ljudstvo zahteva dandanes od šole le praktičnega znanja, ki v boji za obstanek nudi najboljše orožje. Ali učitelj se ne pusti zavesti tem zapeljivim zvokom, ne usposobljaj svojih učencev le za dobre bojevnike, ki mnogo vedó le za tó, da si priboré kolikor možno ugodno fizično eksistencijo. Saj vender še celo današnji materijalistični človek časi pride do spoznanja, da mu sam okrogel trebušček in polna mošnja ne zadošča k notranji zadovoljnosti. Zato pa šola bodi in ostani zaščit idealizma. Krvavo ga je potreben naš vek!

In za vzgojo srca razven verouka ne poznam lepšega predmeta, kakor je prirodopisje. Sicer se le premnogokrat slišijo glasovi — zgodilo se je to tudi na zgoraj omenjenem mestu —, da naj se realije kot nepotrebne izbacnejo iz ljudske šole. In zraven hočejo, da se blaži srce! Oj, nespameti! Svoji glavni opori naj se učitelj odreče? Kje ima bolj priliko, kazati modrost božjo, kakor v stalnih natornih zakonih? Kje učence vaditi ponižnosti, če ne v očigled impozantnim naravnim prikaznim? Kje vzbujaati hvaležnost do Stvarnika, če ne v krasni narodi? Kje gojiti samozavest, če ne v faktu, da je vsaka najmanjša stvarica važen ud celote? Kje dejanski uvesti usmiljenje, kakor v milem ravnanji z živalimi? Kje spoštovanje drugih, če ne v spoznanju, da je najneznatnejši delec potreben? Kje ložje iztrebi vraže, praznoverje in tako utrdi pravo vernost, resnično pobožnost? Sočutje, milosrdnost, pravni čut, potrpljenje, rahločutje, veselje nad lepim, odpustljivost in vse dobre strani srca, kje jih je ložje gojiti, kakor v naravi? Šel je Kristus s svojimi učenci po polji; tam pa je ležala konjska mrhovina. S studom obrnili so se učenci v stran; božji sin pa je pristopil in rekel: Glejte to lepoto zób! — Ni to prirodopisnega pouka idealna stran? In takih momentov nudi narava na izobilje.

Če pa hočemo doseči to, moramo odsloviti svojo dosedanjo pot v prirodopisji, ki je učencem polnila res le glavo, a ne ozirala se na srce. Poprimimo se metode Junge-jeve; ona edina omogoči harmonično vzgojo obeh in nje prvi sad bo, da se v milozvočno blagoglasje strneta glava in srce.

Tako morda vender-le zavežemo jezike klevetnikom nove šole; ali pa tudi ne. Tega nas je mala briga. Nam zadostuje to, da s tem delujemo v zmislu nove šole, uprav prva zadača je: — glava in srce, kar nje nasprotniki ali zbog neznanja uvideti ne morejo, ali pa zbog zlé volje uvideti nečejo, ker jim takó bolje sodi v njih koš.

Lepopisje na višji stopinji.

V prvi vrsti pa moramo skrbeti, da se navadijo učenci v ljudski šoli prav dobro zapisati svoje ime. V ta namen pričnimo že na nižji stopinji. Ko učenci že znajo pisati vse male in velike pismenke, vadijo naj se zapisati s pomočjo učitelja svoje ime na tablo in pozneje v zvezke. V lepopisnih urah zaukažimo sem ter tje, da naj pišejo svoja imena v zvezke, a pod vsako nalogo naj se podpišejo. To je tem važneje, ker so ravno mnogi priimki tujke ali učencem neznana imena, torej zelo težavne besede. — Ako ne moremo rabiti brezčrtnih zvezkov v druge svrhe, popisati morajo učenci saj nekoliko strani brezčrtnega popirja s svojim imenom.

Razven svojega podpisa rabijo učenci največkrat pisma, katera pisati se morajo v šoli vaditi. Pisemski popir in kuverte so jako cene, ako se naročijo v večjem številu. Zato naj jim učitelj preskrbi. Trud, katerega ima pri tem, se mu obilno poplača že v tem, ako opazuje, s kakšnim veseljem se bavijo učenci s tem opravilom. Tudi dopisnice so zelo v rabi. V to naj se porabijo uradne dopisnice, katere so zelo cene. Razven tega se morajo naučiti pošiljatev denarja po poštnih nakaznicah. Kaj koristi vse razlaganje, ako se ne izdelujejo take naloge na pravih nakaznicah. Težje je učiti učence pošiljati blago, kajti poštno spremnice so pač predrage, da bi se na njih vadili učenci. Dokler pa nimamo za to pripravnih tiskovin, kakor jih imajo Nemci in drugi narodi, pomagati si moramo na ta način. Stariši učencev mnogokrat pošiljajo v druge kraje blago. Naročimo torej učencem, da se iste poštno spremnice izdelajo z našo pomočjo v šoli. — Ako nam ostaja še kaj časa v lepopisnih urah, vadimo še učence izdelovati kmetijske in obrtne račune, ali pa še celo uradne vloge, kar pa zamoremo storiti samo v večrazrednicah.

Reklo se bo, ako hočemo vse to izdelati v lepopisnih urah, potem nam malo časa ostaja za pravo lepopisje. Res izgubimo mnogo ur, da pa lepopisje vsled tega ne trpi, gojiti ga moramo tudi v drugih urah. Pouk mora biti vedno koncentričen, zato moramo združiti, kolikor le moremo razne stroke. Kakor se moramo ozirati v lepopisnih urah na pravopisje, zemljepisje in zgodovino, tako ne smemo biti pri pravopisnih, spisnih in računskih nalogah zadovoljni, da so prav spisane, ampak zahtevati moramo tudi, da so lično spisane. Slabo spisane naloge so večinoma tudi površno sestavljene. Ako torej prisilimo učence, da lično pišejo naloge, pomagamo s tem pravopisju, spisju in računstvu. Da so pa prepričani učenci, da pazim na vnanjo obliko nalog, klasificiram isto mnogokrat. Pri tem rabim modro tinto. Z rdečo namreč popravljam. Modra tinta znači pri istih nalogah red iz lepopisja, ali bolje rečeno iz vnanje oblike nalog, kajti pri tem klasificiranju se

moramo bolj ozirati na vnanjo obliko. Ako je posamezna pismenka večkrat ali celo dosledno slabo ali nepravilno pisana, zapišem jo vrh lista v večji obliki. Ako so pa pismenke prekratke ali predolge, kar se mnogokrat zgodi, prevlečem črte, do katerih se morajo pisati z modro tinto. Sem ter tje rabim v pospeševanje lepomisja in vnanje oblike še neko drugo sredstvo. Zaukažem namreč učencem, ki imajo prav dober red, priti k mizi ter dotične naloge lociram. Ta lokacija uprizori med učenci živo tekmovanje.

Ako že govorim o lepomisju, ne smem prezreti vprašanja pokončne pisave. Prelilo se je o tem vprašanju toliko tinte „Da b' gnala mlinske kamne tri“ kakor piše Svantevidsky v „Popotniku“. Nasprotstva so se vender tako poostrila, da se moramo vprašati, kak konec bo to imelo. Pri nas sicer ni takega boja, ko v Nemcih, kateri domnevajo, da gre za obstanek gotičnega pisma, vzmirjuje vender vse jedno duhove sem ter tje. Res ni prijetno, da se rabi sedaj dvojna pisava, tako zlo pa vender ni, da bi ne mogli počakati mirno istega dneva, da se kaj ukrene o tem vprašanju uradno. Rekli mi bodete, saj se je že to storilo, saj se je prepovedala pokončna pisava uradno na Dunaju in na Češkem. Ko bi se bili v istini izdali taki odloki, ne mučil bi vas več s tem vprašanjem. Zato si štejem v prvi vrsti v dolžnost vam dokazati, da so ista poročila le časnikarske race, vzete iz političnih listov, kateri so pokončni pisavi sovražni iz političnih ozirov.

Znani zagovornik pokončne pisave direktor Emanuel Bayr na Dunaju mi piše: „Poročila o prepovedi pokončne pisave na dunajskih šolah so popolnoma neistinita, kajti tacega odloka ni. Pač pa je še vedno učiteljem prosto, gojiti pokončno ali ležečo pisavo. Le začetkom šolskega leta mora šolsko vodstvo naznaniti c. kr. okr. šolskemu nadzorniku in c. kr. okr. šolskemu svetu, v katerih razredih se goji pokončna pisava.“

(Konec prih.)

L. Stiasny.

Národna vzgoja.

(Spisal Jos. Ciperle.)

51.

Prestopimo sedaj k posamičnim točkam narodne vzgoje.

Rekel sem že v 9. poglavji, da ima narodna vzgoja pred vsem krasno zadačo razvijati in vtrjevati v mladem človeku ljubezen do domovine. To je prvo in najpoglavitnejše.

Domovina, — krasna beseda, prevzvišen pojm! Kakov človek je pač oni, kojemu je ta veličastna beseda le prazen glas; kakov človek je dalje oni, ki se ravna po geslu: „Ubi bene, ibi patria“ (kjer je dobro, tam je domovina); kakov človek je slednjič oni, ki se sramuje

domovine, ki jo zaničuje, in ki ji celo škoduje, kjer le more. Žalibog, da ima dan danes take kreature vsak narod in vsaka dežela. Žalibog pa tudi, da jim je dovoljeno dan danes grditi in psovati svojo domovino, da se jim sem ter tje celo izraža priznanje in občudovanje za to. Kaj pomaga, ako se vsacemu poštenjaku studi in gnjusi tako človeče, kaj pomaga to, saj je poštenih ljudi tako malo in nepoštenih tako mnogo. Ne vem, kaj bi bili storili n. pr. stari Grki in Rimljani takemu človeku. Pa saj one čase se niso mogle javiti tako predrzno take kreature; prestroga narodna vzgoja in zavest teh dveh narodov ni pripuščala razvijati takih elementov. Stari Grki in Rimljani navdušeni so bili vedno za svojo domovino, kajti vzgojeni so bili po strogo narodnih načelih. Zato sta bila pa tudi ta dva naroda mogočna, in njihju vpliv kaže se še dan danes na vse naše življenje.

A pri vsem tem imeli so stari Grki tudi svojega izdajalca Efi-jalta, in celo Kristus imel je med dvanajsterimi svojimi apostoli izdajico Judeža. Toda Efi-jalt in Judež sta bila le posamični prikazni v onih časih, med tem ko med sedanjimi narodi vse mrgoli Efi-jaltov in Judežev, ki so pripravljani izdati svojega Boga in svoj rod še za manj, nego za trideset srebrnikov. To je ravno velikanska razlika.

Žalostno je pa tudi to, da je treba sedaj pisati in poučevati o ljubezni do domovine, saj je vender stvarnik že sam vcepil ta mogočen občutek v srce vsacega živočega bitja. Pravijo, da tica rada poletí v oni grm, v kojem se je izlegla. Vsako pomlad vidimo, s kakim pristrčnim veseljem prihajajo lastavice v svoja stara gnjezda. Bog zna, ali so bile tako radostne čez zimo tam v daljni Afriki. Človek pa tako rad pljune v ono gnjezdo, v kojem se je rodil. A takov človek naj se še imenuje „krona stvarjenja“. Lepa krona to, koji se je odkrušil jeden najdražih biserov, — ljubezen do domovine.

Ali more takov človek srečen biti? — Po naravnih pojmih ne bi mogel in ne bi smel biti srečen. Toda vender je srečen, celo srečnejši morda nego oni, ki ljubi iskreno svoj dom. Saj ravno najboljši patrijoti imajo največ najžalostnejšo usodo. A ravno to je znak, in to je prokletstvo sedanje dobe, da je ljudem mogoče prezirati in zatreti vsak še tako blag občutek, ter ga proglašati celo nepotrebnim in smešnim.

52.

Domovino svojo zaničevati ali jo smešiti, to je največa in najhujša divjost človeška. Človeku, ki ne ljubi svoje domovine, ni možno ljubiti sploh še kaj drugega. Kdor ne ljubi domovine, ta ne ljubi tudi Boga, ta ljubil ni tudi svojih starišev. Ljubezen do domovine ojačuje pa tudi druge kreposti človeške, brez kojih si popolnega človeka še misliti ne moremo. Te so: požrtovalnost, usmiljenje, pravicoljubnost in resničnost. Ni mogoče misliti, in tudi

v istini ni mogoče, da je oni človek veren in pobožen, kojemu je domovina deveta briga. Saj je domovina človekova prvi kos zemlje, ki ga prvi uči občudovati modrost stvarnikovo. A kdor zaničuje ta kos, ne more občudovati stvarjenja v celoti, tedaj tudi onega ne, ki je stvaril vse to. Protivniki svoje domovine so neverniki, in sicer najhujši in najnevarniši neverniki.

Ti ljudje, — beseda „ljudje“ ni nič kaj primerna za nje — ti ljudje tedaj delé se pa zopet na več vrst.

Prvi so taki, ki se ravnaajo po geslu: „Ubi bene, ibi patria“. Ti se dadó primerjati s kobilicami, ki ostajajo tam, kjer je kaj piče za nje. Ko pa vse požró, gredó dalje, in sicer zopet tje, kjer je kaj piče. O značaji njihovem ni duha in sluha. Danes so Slovenci, jutri Nemci, danes se bratijo s katoliki, jutri s protestanti ali židi, danes so liberalci, jutri klerikalci, danes so goljufi, da mogó biti jutri poštenjaki, i. t. d. Ti značaji — tudi beseda „značaj“ je jako nepri- merna — ti značaji tedaj so pa sicer jako smešni, in veselo jih je gledati, ako se nam predstavljajo na gledaliških odrih. Veseli vselej gledalce, ako se tem ljudem primerno posveti v igri. Čudno je to: na gledaliških odrih radi vidimo udrihati po njih, a v navadnem živ- ljenji jih trpimo dostikrat brez mrmranja. V javnem življenji jih pa tudi ni tako lahko opazovati v vseh slučajih. Največ pokazujejo se jedni skupini ljudi kot poštenjaki, a drugi dostikrat zelo oddaljeni kot goljufi. — Žalostno pa je na vsak način, da bivajo sploh dan danes take kukavice.

53.

Drugi so tako zvani kozmopolitje. Ti trdijo, da je njih do- movina cela zemlja. Čemú se navezavati le na jeden košček zemlje, tako modrujejo ti možakarji, veličastneje in vzvišeneje je ono stališče, ki dvigne človeka nad meje rojstnega kosa zemlje; saj je cela zemlja v to, da služi ljudem v prebivališče. Kakor se dadó oni „ubi-bene-ibi- patria-patrijoti“ primerjati s kobilicami, tako lahko jednačimo kozmo- polite z mišimi, ki so tudi kozmopolitje, saj so domá po celi zemlji. Francoski pisatelj Rousseau jih prav dobro zavrača rekóč, da oni ljubijo Tartare, da jim ni treba ljubiti svojih rojakov. A tudi Tartarov ne ljubijo ti ljudje, sploh ne ljubijo nikogar, samo ustijo se prav na vse kriplje, da ljubijo ves svet.

Pojdite no rakom žvižgat, vi lažnjivi kozmopolitje! Človek, ki nima najiskrenejše ljubezni do svoje domovine in do svojih rojakov, ni zmožen sploh ljubiti koga družega. Zelo poživinjen je oni človek, kojemu dom ne velja več nega Tartarija. Prav, naj gré med Tartare, saj tudi v Evropi on ne bode nikdar kaj družega, nego Tartar. — Vse zemlje in vseh ljudi pa v istini noben človek ljubiti ne more,

ker ne pozna vsega tega; a le ono, kar pozna dobro, to lahko ljubi srčno in krepko. Svojo domovino in svoje rojake pa vender človek najboljše pozna.

(Dalje prih.)

Zelenjadarstvo na šolskem vrtu meseca rožnika.

Ni je bilo menda kmalu že tako neugodne pomladi, da bi z vsem delom na vrtilih tako zaostajali, kakor ravno letos. Mesec vel. traven je pri kraji, a na vrtilih je še skoraj vse golo. Imeti bi morali že lepo solato, kolerabe in zgodnje zelje, a letos je srečen isti, koji ima vsaj zadosti močne sadike, da bode mogel precej v začetku t. m. presajati omenjene vrste. Sadili bomo sredi t. m. tudi že pozno ali zimsko zelje. Solato presajamo cel mesec, kakor tudi kolerabe, kadar imamo pripravne sadike in kakor hočemo imeti, ali bolj zgodno ali bolj pozno vrsto. Do konci meseca menda bomo imeli že pač zadosti močne sadike od pese, koju moramo ta mesec saditi. Pesa se navadno sadi sredi t. m. Kadar peso presajamo prirežemo vsa peresa do polovice, ker se nam veliko raje prime.

Zgodnji krompir bomo t. m. osuli, a pozni okopali in opleli. Predno krompir osujemo, je dobro, da zemljo nekaj dni poprej z razredčeno gnojnico polijemo.

Gredice, na kojih imamo sejano zéleno, peteršil in korenje, bomo pustili opleti, rastline razredčiti, zemljo zrahljati in zéleno z razredčeno gnojnico zaliti.

Sploh pa moramo ta mesec večkrat pustiti vrt opleti, ker drugače se nam tako zaraste, da nam vso zelenjad zamori. V tem meseci nastane že večkrat suša, zato moramo sadike, kadar je suho, pridno zalivati.

Kadar zalivamo, je veliko bolje, da le nekaj gredic zalijemo en večer, a te dobro, kakor pa, da bi vsak večer zalijali vse gredice, a le malo.

V tem meseci sejemo zimsko endivijo vso, kar jo sploh mislimo sejati in nekaj zimske redkvice.

Kdor nima paradižnika še sajenega, naj gleda, da dobi v začetku t. m. sadike, ker drugače se mu ne splača ga saditi, ker v jeseni ne dozori. Proti konci meseca bomo osuli zgodno zelje, in kumare. Dobro je, da omenjene rastline nekaj prej z gnojnico zalijemo.

A. Likožar.

Listek.

Šola in dom.

(Odlomki.)

(Konec.)

V.

Uboštvo torej — kateremu je vzrok lenoba — je moč, ki žene ljudi nižje, kakor je žival. Temu ne more ljudska šola vselej dosti, dási ravno ona uči o nravnem življenji. Če pa kdorkoli pade takó nizko, da se ne more več dvigniti in četudi se mu obnové (kar je zelo dvoumno) kdaj zlati nauki izza mladih let, tedaj mu ali pomagajo iz blata, ali ga pa želja, da bi zamoril ta neprijazni opomin, vrže še nižje.

Dostikrat je pa uboštvo tudi nezasluženo. Umrje oče ali mati ali oba, in otrok ostane sam. V šoli se je učil. Bodi usmiljen! In ta zapoved ga vleče med ljudi, da mu pomorejo. Zgodí se čestokrat takó, kakor smo že čuli.

Poslušajmo pa, kakó piše Jaroslav Vrchlický!

Ob poti.

Pri kopališči v hladni senci vej
 Ob drevoredu deček je sedel;
 Dejala rano mu je mati: Glej,
 Da s kruhom prideš, kadar boš prišel!
 In v travi pod drevesom zdaj sedi molčé,
 Odprto roko pred seboj drží,
 A ne zazró šetalcev ga oči —
 Brežčutno stopajo ob njem gospé, možjé . . . .
 Dan je soparen, peče solnči žar,
 Počasi le za hipom hip premine,
 Zaspí otrok, inkot da ga vihar
 Prežene, senčni hlad izgine.
 In v cestnem prahu deček spi,
 Razpete prsi krije znoj —
 Življenski ga je zmogel boj.
 Odprto roko pred seboj drží,
 Najsi zaman darú ž njo prosi,
 Pravljico temno v sebi nosi.
 Drží jo, kakor že zarano,
 Iz prsij vrò mu težki vzdih —
 In čuj, kakó gorjé neznano
 Oglašá strašno v zrak se tihi!

O solzah govori, ki lice
 Upalo njemu so rosile,
 O palicah, ki so ga bile,
 Ko prišel prazne je ročice.
 V snù čuje: mati nadenj upije,
 V snù ga bolest in žalost vije,
 In, ah, gorjé, glad se oglašá! — —
 Todà zaman! Gospá, gospod
 Molcé sprehajata se tod —
 Kaj je z otrokom, kdo li vpraša!
 Ta roka, ki do zdaj prosila,
 Sočutja v dušah ni vzbudila!
 In vedno več jih v kopališče
 Prihaja, da zabave išče.
 Čuj, godba vabi že na ples,
 Raztrgan deček tod umira,
 Pekoče solnce se z nebes
 Z ognjenim žarkom nanj ozira!
 Odprta roka, ki prosila,
 Sočutja v srcih ni vzbudila.

O, ne čudite se! V poznejši dōbi
 Igrača bil je kruti zlōbi,
 Na rāzpōtji, ko vlada mir noči,
 V pest stiska roko in — preží! —

Vprašam te, prijatelj, kam s takimi ljudmi? Izreci strogo sodbo, ako moreš! Takó meče človek človeka ob tla, takó norí plemenita srca samopašnost in brezčutnost. In mesto, da bi se kaznovala ta, mora podleči strogi kazni v življenski sili premagani človek! Tu je vsako prizadevanje zaman, zakaj človek je sam sebi prvi in največji modrijan. Njega modrost pa ne sega dlje kakor njegov čut. In ako je bodisi sam, bodisi kdorkoli zamoril poslednje, tedaj je njegova življenska modrost tista, o kateri smo izrekli besedo v uvodnih stavkih. Kuj železo, dokler je mehko.

* * *

In še postscriptum! Kaj je spisec brez dodatka? To, kar voz brez petega kolesa. Vender je mogoče, da s tinto vred izpuhtí med pisanjem ta ali ona misel, katera se šele končno zopet uloví! O sebi ne moremo tega trditi, ker „nezrelo sadje“ potrebuje nekoliko vihar-nega in deževnega, nekoliko gorkega poletja, da lahko zadostí človeškemu razvajanemu ukusu.

Vender si hočemo še privoščiti tretjo vrsto ljudij. Tem so zaprta na vekov veke vrata v pošteno človeško družbo. V kot so vrgli šolske

nauke, ustvarili so si svoje in zato so jim sezidali neprestopni dom, kjer se neradovoljno pokoré za svoje grehe. To so torej zverí in še več kot zverí!

Žival žene h krvi in mesu prirodni nagon, in kakor cigan nerednemu življenju ne more se ona odvaditi ugrabljenemu, krvavemu plenu. Človek pa ima v sebi dušo, vest! In to zaduši ter krvolok srebrije pravično kri nedolžnikovo. Zató mu je usojena kazen. In godí se mu časih boljše, kakor onemu, ki se šteje v prvi razdelek človeštva!

Taki pa niso samó oni, ki javno in z roko mečejo smrt v človeško družbo, tudi tiste nam je šteti semkaj, ki z besedo mečejo otrov v dobro ime svojega soseda in ga umoré popolnoma, ker žíví po pravilih, ki mu jih piše resnica! Le tisti, kdor ne ljubi resnice, dela lahko brez srca!

Ljudska šola ni nikdar zamudila prilike, da ne bi spodbujala otroka k resnici. Res pa je, da dom čestokrat s svojim mehkim in popustnim gospodarstvom vzgaja v otroku nasprotno lastnost — laž, prikritost! — Če bi bilo treba prič, da se ne ovrže ta trditev, našel bi jih lahko mnogo, mnogo med svojimi tovariši!

In združimo vse v kratke besede!

Lahna ziblje v jutra mraku se meglica,
Nad gorámi mótno trepetá danica.
Z jutrom se vojskuje noč bežeča,
Dòkler ne premaga dneva porodica.
Med ljudmí jednako je borjenje:
Jedna temna, druga svètla polovica.
Zmoter boju — jasen vzor, najlepša
V večni je resnici vzrasel nam cvetica.
Pridi čas, da vsaka duša zvesta
Vzoru blagemu posveti se družica! —

E. Gangl.

Književnost.

„Knjižnica za mladino.“ — Založnik in urednik g. A. Gabršček nam poroča iz Gorice, da to podjetje zeló slabo uspeva. „Knjižnica“ se tiska v 1400 iztiskih, ter toliko se jih mora razprodati, da se pri takó malenkostni ceni pokrijejo vsaj stroški. Samo vezilo požré 65 gld. pri snopiču; rokopis stane od 24—30 gld.; tisek okoli 90 gld., kar je zeló po ceni. Kje so še drugi stroški za pošto, upravništvo uredništvo itd.? Vseh naročnikov pa je doslej okoli 700, ki pokrijejo komaj dobro polovico stroškov, ako vsi redno plačajo. — Zategadelj prosimo gospode tovariše po vsem Slovenskem, da bi se nekoliko potrudili in pridobili domače občine ali krajne šolske svète, da naročé vsaj po par izstiskov za šolsko knjižnico. Za vse otroke pač ne zadošča po jeden sam iztisek.¹⁾ Na

¹⁾ Tudi mi smo tega mnenja. Ljubljanske šole imajo vsake knjige navadno po 3—5 in še več izstiskov. Posebno „Knjižice za mladino“ si zaradi njene nizke cene lahko vsaka šola po več izstiskov naroči in vsacega šolskega voditelja bodi skrb, da se to tudi v istini zgodi, tembolj, ker je „Knjižnica za mladino“ učiteljsko podjetje. Res žalostno bi bilo za nas slovenske učitelje in za slovenski narod sploh, če bi morala „Knjižnica“ prenehati. — *Uredn.*

Goriškem je naročil okrajni šolski svet za goriško okolico 50 iztiskov, sezanski pa 40. Ali bi drugod ne bilo lahko takó? — Sicer pa menimo, da občinska starašinstva povsod rada dovolé desetak za šolsko knjižnico, ako se obrne do njega šolsko vodstvo s primerno prošnjo. Tudi z rokopisi smo zeló na revnem.¹⁾ Kar ničesa ni, kar bi bilo povsem primerno za našo mladino. Nagrada res ni velika, ali 1¹/₄ kr. pride venderle na vsako vrstico. Kdor je sposoben, si zlasti s prevajanjem prav na lahko prisluži lepe goldinarje. Sicer bi pa pri začetku niti ne smeli gledati na nagrade, marveč z oduševljenjem bi se moral lotiti dela, kdor je sposoben, saj delamo za našo milo slovensko mladino.

Naši dopisi.

Iz logaškega okraja. (Vojteh Ribnikar †.) — Zagrnila se je zopet črna prst nad zemeljskimi ostanki jednega najbolj nadarjenih, najmarljivejših in najspretnjših tovarišev naših. Neizprosna smrt je namreč posegla v dan 26. mal. travna po našem dičnem Vojtehu Ribnikarju, nadučitelju v Dol. Logatci, ter ga v najlepših moških letih iztrgala iz naše srede in položila v toliko prezgodnji grob. — Dasiravno je pokojnik že lansko pomlad o priliki učiteljskega sestanka pod milim nebom v Škocijanu šaljivo tožil o prvem pojavu svoje bolezni, bi si vender ne bil nihče nadejal, da čez leto dnij takrat še tako krepkega in čvrstega korenjaka ne bo več mej nami. Nam Slovencem je baje že tako usojeno, da nas zapuščajo naši najdelavnejši možje v sredi najplodovitejšega delovanja in legajo drug za drugim k večnemu počitku baš takrat, ko bi jih mi še najbolj potrebovali!

Pokojni Vojteh Ribnikar se je rodil leta 1857. v Trziču na Gorenjskem, kjer je obiskoval ljudsko šolo in prestopil potem na gimnazijo v Kranj. Po dovršenih štirih gimnazijalnih razredih v Kranji in učiteljišči v Ljubljani je prebil leta 1876. zrelostni in leta 1879. pa sposobnostni izpit z odliko. Prvo učiteljsko službo je nastopil 1. listopada 1876. l. v Šmartnem pri Litiji; jeseni l. 1877. prišel je pa kot učitelj-voditelj na jednorazrednico v Hotedršico. Ker pa tu v sicer prijazni vasi za tako živahno-delavnega dvajsetletnega mladeniča ni bilo pravega terena, preselil se je l. 1878. v Dolenji Logatec. Tu je bil dné 28. sušča 1880 definitivno nastavljen in pozneje ob razširjenji jednorazrednice v dvorazrednico nadučiteljem imenovan. Kaj je pokojni Ribnikar tu vse storil in kako je vsestransko v napredek in korist naroda najuspešneje deloval, vedeli bodo povedati še pozni potomci. Po njegovem prizadevanji je nastala iz priproste jednorazrednice v zasebni hiši uzorna štirirazrednica v najlepšem šolskem poslopji vse Notranjske. Pod njegovim nadzorstvom se je gradila krasna šolska hiša in po njegovem načrtu in neumornem delovanji se je priredil tak šolski vrt, kakoršnega nima do sedaj še nobena šola v deželi. On je bil soustanovnik bralnega in gasilnega društva, kmetijske podružnice in logaške posojilnice. Nekaj časa je bil gasilnemu društvu tudi načelnik, a ko je sprevidel, da tu ni pravega torišča za učitelja, odložil je to čast, ter prevzel predsedništvo v krajnem šolskem svetu in tajništvo posojilnično.

Pokojnik Ribnikar je ustanovil tudi z nekaterimi zavednimi tovariši okrajno učiteljsko društvo, katero se je pod njegovim spretnim vodstvom najlepše razcvitalo in družilo učiteljstvo našega okraja v plodovito vzajemno delovanje. Uredil je „Opis cesarskih

¹⁾ Tu naj se pa gane „Zaveza“. V vsakem okraji je gotovo najmanj jeden učitelj-pisatelj. Upravni odbor, oziroma direktorij „Zaveze“ naprósi posamezna okrajna učiteljska društva, da pridele v okraji vsaj po jednega učitelja, ki bi se zavezal v jednem letu spisati, oziroma prestaviti iz tujih jezikov vsaj jeden zvezek za našo „Knjižnico“. Na ta način bi ne manjkalo rokopisov. Le nekoliko več zanimanja, navdušenja in resne volje od strani poklicanih činiteljev, pa bode šlo! Urednik in založnik ne more vsega sam storiti. *Uredn.*

slavnostij l. 1888.“ in „Zemljepisni in zgodovinski opis okraja logaškega l. 1889.“ Zastopniki učiteljskih društev so si ga izbrali pred dvema letoma predsednikom „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“, mi domači učitelji delegatom k zadnji deželni učiteljski konferenciji, pri lanskem učiteljskem zborovanji pa svojim zastopnikom v okrajni šolski svet. Od visokega deželnega šolskega sveta je dobil preteklo leto za uzorno delovanje na šolskem polji pohvalni dekret, za priznanje zaslug v kmetijstvu sploh, za razširjanje sadjarstva, uzorno vzdrževanje in rastavo plastičnega načrta šole in šolskega vrta je prejel več častnih diplom in priznanj, nagrado v denarjih, bronasto in srebrno svetinjo.

V prostih urah je v prvih letih podučeval odrasle mladeniče in može v raznih šolskih predmetih in petji, pozneje od leta 1889. naprej pa večje dečke v šolski delarni v mizarstvu, rezbarstvu in strugarstvu.

Nepozabni Vojteh Ribnikar je bil jako izobražen pa tudi vsestransko delaven narodnjak in vzgleden vzgojitelj mladine, kajti ravnal se je vedno po besedah pesnikovih, katere je rad v svoje govore vpletal, rekoč: „Ne le, kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan“.

Storil si, dragi Vojteh, v svojih kratko odmerjenih letih jako mnogo v korist svojega národa, a storil bi bil še mnogo, veliko več, ako bi ti ne bila kruta smrt prečrtala s svojo koščeno roko še toliko tako krasnih namer. Tvoji telesni ostanke, katere je spremlilo na zadnjem potu nad petdeset tovarišev in tovariše, v kojih imenu se je od tebe poslovil s krasnim nagrobnim govorom g. Stegnar, in tolika množica ljudstva od blizo in daleč, kolikoršne Logatec ob pogrebih še ni videl, počivajo res v grobu, — a duh tvoj ostane mej nami dokler se ne snidemo zopet tam gori nad zvezdami. —k.

Z Iga. Potres je našo šolo toli razrušil, osobito hodnik in šolske sobe, da ne moremo v njih poučevati, dokler se temeljito ne popravi in vse na novo omeče.

Da pa otroci popolno brez pouka ne bodo, blagovilil je gosp. Anton Kocmur prepustiti brezplačno veliko sobano v svoji nepoškodovani hiši, nekdanjem gradišču „Tur-nik“. Prenesli smo nekaj klopi in šolskih priprav, ter uredili šolsko sobo za silo, kjer smo začeli poučevati v ponedeljek 19. mal travna t. l. Otroci posameznih razredov in oddelkov imajo po 6 do 12 ur pouka na teden in to tudi ob četrkih. Največ pouka pripade začetnikom. Res, da je to malo pouka, a vendar bolje nekaj, nego nič. Hvala toraj g. Ant. Kocmuru, za to dobroto, izkazano ukaželjni šolski mladini. *Ksaverij.*

Vestnik.

Najvišje odlikovanje. Presvetli cesar je podelil deželnemu predsedniku preblagorodnemu g. Viktorju baronu Heinu red železne krone drugega razreda in njegovi soprogi preblagorodni g. Olgi baronici Hein zlati zaslužni križec s krono v priznanje zaslužnega delovanja ob velikem potresu v Ljubljani in okolici. Kdor je le nekoliko opazoval neumorno delovanje g. deželnega predsednika in njegove g. soproge v prid Ljubljani in nesrečnim, zlasti ubogim prebivalcem od velikonočnega ponedeljka sem, moralo ga je obradostiti to najvišje priznanje. Tem povodom sta visoka odlikovanca prejela mnogo častitek od vseh narodnih in političnih strank ljubljanskih brez razločka, katerim častilec se usojamo pridružiti tudi mi.

Iz potresne katastrofe. Čim večja nesreča, tem bliže je Božja pomoč. Veliki potres je oškodoval vse prebivalce, imovite in neimovite. Kdo izmed njih pa je najbolj nesrečen? Brez dvoma otroci ubogih starišev, ker stariši jim večinoma ne morejo preskrbeti niti stanovanja, niti hrane, niti obleke. Tem siromakom je Bog poslal veliko dobrotnico preblagorodno gospo Olgo baronico Hein. Ta blaga gospa je krog sebe združila več človekoljubnih ljubljanskih dam, katere vsak dan na več krajih mesta med najubožnejše delé brezplačno gorko hrano, da glada ne poginejo. Hrano preskrbuje gospa baronica. Tudi je preskrbela za največje siromake potrebne obleke. Vso to pomožno akcijo s spretno roko neutrudljivo vodi ona sama, kakor se tudi sama udeležuje pri razdelitvi hrane. Da se ubogi otroci skažejo hvaležnimi svoji veliki dobrotnici, pridedili so

ji priteklo nedeljo pri razdelitvi hrane na Tržaški cesti, kjer razdelitev preskrbujejo gospe M. Belarjeva, T. Jenkova, F. Tavčarjeva in gdna Pokova, lepo otroško ovacijo. Prostor, kjer se deli hrana, ovenčali so s cveticami in zelenjem. Prihajajočo gospo baronico, katero je spremljal nje soprog preblagorodni gospod deželni predsednik s svojim tajnikom, pozdravili so z živijo-klici. Na to ji izroči uboga deklica lep šopek, ubog deček pa jo v gladkem in srčnem govoru pozdravi in jo v imeni vseh otrok zahvali za njeno skrb in njen trud. Gospa baronica je bila vidno ginjena od te priproste, pa srčne otroške ovacije. Ko se po razdelitvi hrane gospa baronica zopet odpelje, poslavljali so se otroci od nje z živahnimi živijo-klici.

Iz seje c. kr. deželnega šolskega sveta z dne 16. mal. travna. Gledé otvorjenja ljubljanskih šol se sklene primeren predlog na visoko naučno ministerstvo. — Nadalje se visokemu ministerstvu stavi predlog za imenovanje okrajnega šolskega nadzornika za inspekcijski okraj Kranj-Radovljica. — Srednješolskemu profesorju se prizna peta službena doklada. — Šolski voditelj g. Jernej Kimovec se vsled vlozene prošnje premesti iz Banjelože v istem službenem razmerji na jednorazrednico pri Fari pri Kostelu.

Razglas izrednih odredb ukrenjenih gledé pouka na učnih zavodih v Ljubljani.

Z ozirom na razglas z dne 17. mal. travna 1895. leta, št. 837, se na podstavi telegrafičnega odobrenja visokega ministerstva za bogočastje in nauk z dne 22. vel. travna 1895. l. gledé pouka na srednjih šolah, na moškem in ženskem učiteljski in na ljudskih šolah v Ljubljani nastopne odredbe dajó na občno znanje:

1.) Da se tistim učencem srednjih šol (državne gimnazije in državne višje realke) ter moškega in ženskega učiteljsča, katerim je s koncem drugega semestra leta 1894/95 prebiti maturitetno, oziroma zrelostno preskušnjo, za to preskušnjo dá prilika, začne se za učence VIII. gimnazijalnega razreda, VII. realčnega razreda, dalje za gojence in gojenke IV. letnika moškega in ženskega učiteljsča in za gojenke učnega tečaja v otroškem vrtci

dne 4. rožnika 1895. leta

redni pouk v dotičnih šolskih poslopih, in učenci (učenke) navedenih razredov se imenovani dan ob 8. uri zjutraj zglasé pri ravnateljstvih.

Maturitetne, oziroma zrelostne preskušnje se bodo vršile v dóbi od 15. do 31. julija 1895. leta.

2.) Semestralni završetek za učence vseh ostalih razredov na srednjih šolah, oziroma letnikov na moškem in ženskem učiteljski, se zgodi na podstavi posledkov pri zadnji mesečni konferenciji.

Tistim učencem, kateri morejo pri tem prejeti primerem uspešni red, se izdadó semestralna spričevala za drugi tečaj leta 1894/95., in ta spričevala pošljejo ravnateljstva zunaj Ljubljane bivajočim učencem po pošti.

V Ljubljani bivajoči učenci pridejo na dan, ki se pozneje naznani, osebno po svoja spričevala v ravnateljstveno pisarno.

Tisti učenci, kateri v jednom učnem predmetu ali v več učnih predmetih nimajo dognanega reda, morajo v dóbi od 15. do 31. mal. srpana 1895. leta iz dotičnih predmetov prebiti prejemno preskušnjo, na katero se sami domá pripravijo. Izpraševalne dneve jim pismeno naznanijo ravnateljstva.

Po posledkih te preskušnje se klasificirajo ter prejmo semestralna spričevala. Morebitne ponavljalne preskušnje so pridržane rednemu róku ob pričetku šolskega leta 1895/96.

Tistim učencem te vrste, kateri pred 15. mal. srpanom 1895. leta potrebujejo semestralnega spričevala za vsprejem v kakšen vojaški učni zavod (v vojaško realko ali v kadetno šolo i. t. d.) in se morejo izkazati z dotičnim vzprejemnim zagotovitlom, dano je na prosto voljo, pred tem rókom zglasiti se pri ravnateljstvu v ta namen, da prebijejo omenjeno preskušnjo.

3.) Pouk na **ljudskih šolah** in na **obeh vadnicah**, toda z izjemo otroškega vrtca, se začne

dne 4. rožnika 1895. leta.

V katerih poslopih se začasno nastani osemrazredna slovenska dekliska ljudska šola in petrazredna nemška dekliska šola, katerima dozdanjih prostorov nikakor ni možno uporabljati, ali pa samo deloma in ne dovolj varno, to pozneje javno dá na znanje c. kr. mestni šolski svet.

Gledé c. kr. obrtnih strokovnih šol za obdelovanje lesa in za umetno vezenje in šivanje čipek se pozneje izdá dotična odredba.

C. kr. deželni šolski svet za Kranjsko.

V Ljubljani, 24. vel. travna 1895.

C. kr. deželni predsednik:
Hein s. r.

Preskušnje za učno usposobljenost pri izpraševalni komisiji v Ljubljani, ki bi se bile imele vršiti pretekli mesec, prično se dné 10. t. m.

Iz Št. Lamberta. Tukajšnji preč. g. župnik Anton Bercé, kr. šol. nadzornik in predsednik, velik pospeševatelj šolski prezentiran je za župnijo Boštanj. Ne le župnija naša, tudi šola naša izgubi svoj imeniten steber in veliko pomoč v dušnih in telesnih potrebah. Čestitamo g. župniku, da se mu je naklonila tako lepa župnija, kakoršno je vsekako zaslužil, čestitamo pa tudi dobrim Boštanjcem radi te velike pridobitve!

V. B.

Potres — potres! Zagnal me je tja v „izlaške rovte“ — v rovte slavnoznane! O priliki svojega začasnega premeščenja iz Smartnega v Izlake kličem vsem prijateljem in tovarišem srčen: „Na zdar!“ — — Žal mi je, da se mi ne bode mogoče udeleževati Vaših večerov! Sanjal bodem o njih doma!

Črnagoj.

Slovensko učiteljsko društvo za Koperski okraj bode zborovalo na občno željo udov prvi četrtek rožnika, t. j. dné 6. rožnika z nespremenjenim dnevnim redom.

Analfabetov je v Denemarki, na Švedskem in Norvegiji 0-6%; na Nemškem 1%; v Avstriji 40%! (v Galiciji, Dalmaciji in Bukovini od 60—65%).

Zahvala. Slavna kmetska posojilnica ljubljanske okolice je blagovolila podariti naši ubogi šolski mladini v nakup učil znesek petdeset kron. Za ta velikodušni dar izrekata v imenu obdarovancev najtoplejšo zahvalo

France Virant,
predsednik krajnega šol. sveta.

Franc Ks. Trost,
nadučitelj.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Štev. 679

o. š. sv. Na jednorazrednici v Banjaloki razpisana je služba učitelja in voditelja z dohodki III. plačilnega razreda, opravilno doklado 30 gld. in prostim stanovanjem v šoli v stalno ali pa začasno umeščenje.

Pravilno opremljene prošnje naj se službenim potem semkaj vložo do dné 24. rožnika t. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Kočevji, dné 24. vel. travna 1895.

Štev. 573

o. š. sv. Na jednorazrednici v Svibnem je stalno ali začasno popolniti službo učitelja-voditelja z letno plačo 450 gld. opravilno 30 gld. in stanarino 80 gld.

Prošnje do 25. rožnika 1895.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem, dné 24. vel. travna 1895.

Štev. 413

o. š. sv. Na mešani jednorazrednici v Tatrah se slovenskim učnim jezikom popolniti je stalno ali začasno mesto učitelja III. plačilne vrste.

Plača združena s to službo ustanovljena je v deželni postavi od 14. grudnia 1888, dež. zak. št. 1 ex 1889.

Pravilno obložene prošnje naj se predpisanim potom v 14. dneh sem vložo.

C. kr. okrajni šolski svet Volosko, 14. vel. travna 1895.

Listnica uredništva: *G. Sch.* v Ž.: Za to številko ni bilo mogoče; prosimo, potrpite do prihodnjic. Pozdrav!

Spomnajte se „učiteljskega konvikta“ pri raznih prilikah in zborovanjih!

«Učiteljski Tovariš» izhaja na 1 poli male osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje «Slovenskega učiteljskega društva» plačajo na leto 2 gld. naročnine in 1 gld. udnine.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 1; naročnino pa prejema gospod A. Kecelj v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 2.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.

Izdavatelj in lastnik: Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani.

Tisek R. Miličeve tiskarne v Ljubljani.